

Digitaliseret af / Digitised by

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
THE ROYAL LIBRARY

København / Copenhagen

Title:

Letter from

Agudat ha-rabanim be-erets Hungarya

to

Simonsen, David

Corporate sender:

(Budapest, Hungary)

(Budapest, Hungary)

(Budapest, Hungary)

(Budapest, Hungary)

Recipient: Simonsen, David

(København, Denmark)

Resource type: text**Extent:** 2 pp.**Languages:** hu

he

1928-01-25

Id: dsa_aba-amz_0494.tif**Related:**

אגודת הרבנים בארץ הונגריא
BUDAPEST, VIII. RÁKÓCZI-UT 17.

בית דין צדק דקק פעשט יע"א
BUDAPEST, VII. HOLLÓ-UTCA 4.

*Sept. 21
1928
Bl*

בעה"י יום די לפי בא תרפ"ח לפ"ק.

9/28

אל אחינו הרבנים מנהלי קהלות ישורון בכל תפוצות ישראל גדולי הרוח
נושאי דגל התורה נייע תעלה שועתנו ותיקר ארשת שפתנו.

מבנף הארץ וללות שמענו וכל אחבי וככו על השמע הנורא מבנף ארץ רומניא מן המקומות אשר היו מקדם חלקי ארץ הונגריא. רועי קהלות קרושות אשר מאז שכנו על איתנם ועקת שבר יעזרו כי נכנסו דוים ואכזרים אל משכנות אל. המסו ויטמאי נחלת עליון התפרצו בחדרי הדוים וישמעו ספרי תורות לקרעים. שברו דלתים ויהללו קודש. רמסו באשפתות כלי קודש וניילו התורה. בצום ובמספר נשאנו קנה כי נדו נהוה. בהלא אחותנו ולכבינו כחלילים יהמו על צער אחבי בארץ רומניא כחלילות אשר היו מני אז חלקי ארץ מולדתנו ארץ הונגריא המהוללה ובעקבות המלחמה הנוראה נתכבו כאבר מן החי מנוף ארצנו ונסתפחו אל ארץ אהית נגד רצון רוב הוישבים האזרחים ונגד האמת והיושר תחת עול הרבירה והזקת הוד ולמרות זכויות נישנת מני קדם.

עוד רנשי לבבנו הומים בזכרנו את כל המעשים איך זוללו ערלים דוים תורתנו הקדושה ושמה למרמס כטיט הוצות וישפתי נור ועטרה לעפר ארץ. אוי לעינים ראו כל אלה הלא למשמע און דאכה נפשנו. אוי לאונים שומעית אלה הלא עינינו מרהוק יכיסו וזוללת דמעה מתוך צרה מדיקרה ומרנש חרפה ובושה. אוי להם לנפשות הנאנחום ונאנקים מלאות תונה - ויותר אוי ואכזי לעומדים מרהוק בהתרשלות ואין שמים על לב העומדים על הם אח ורע דוממים ושוקטים שאננים על דמעת העשוקים או להן לכליות ומודות שאינן כלות המתנוגות כבטוחות ואינן מתמלאות רנש מתלהב על ביון התורה. אחבי וישבים שם בטוחות בקרב דאגות מכלות עינים ומדיכות נפש - חושך מכמס ואכזר בטוחנם וקזה אחותם. בתמהון לבב שואלים מה ילד יום ומה יהיה לעת מחר. וקנים וישישים אשר נחנו בזכויות המדיניות במקום מושבותיהם כבר טרם נחיתה ארץ רומניא לממשלה בפני עצמה. עכשוו שלולים מזכויותיהם אשר נחלו מאבותיהם. בתי כנסיות שלהם עמדו תחת מחסה המשפט ושיוי הזכויות מוקפאת חומה ועכשוו היו לבזה וישמה. בתי כנסיות העתיקים אין מגין עליהם מול מטר מסכב ונגד השעות המתרששות. או לנו מעלבונה של תורה.

בנפיתנו צפינו שטעשי רשעה ודון כאלו כבר פסקו מן העולם ולא ישנו ולא יהוו עוד עד עולם. - בושנו מתקוננו נכוכה תוחלתנו נשכבה בבשתנו ותכסנו כלימתנו. הלא גם בימי הבינים כאשר שרפי את התלמוד התאפקו משלוח יד בספרי תורה. ועכשוו ורעות הספרים קרועים לקרעים מפוזרים לרוח נרמסים ברפש ובתי כנסיות של אחבי שם שוממים. בטלה התפלה ופסקה קריאת התורה אך כמסתרים תכבה נפש המנוגעים ומדיכאים תחת האבל אבלה של תורה. מי יתן ויהיה תהיה הנבלה הזאת הנבלה האחרונה לדור דורים בקורות דברי הימים ותמחה הלאה המין האנושי הטארת חליל קדשים לנצה מן העולם!

אמנם איך נקוה שלא תתחדש עוד לעתים מזומנים ולא רחב להתרנש פתאם מהדש באוזה מקום מן המקומות אם אין בנו רנש אהדות וכבר ראש להתאהד ולהתחזק בעד אחינו ובעד כבוד תורתנו הקדושה ואין בנו כח מוסרי להשתלב ולעמוד לעזר אחינו ואם אין בנו רצינות ורצון וכבוד מוסרי לעמוד בפרץ ולבצר דלתים וכרות נגד הזרם השוטף המזומן להתגלע. אם אין אנחנו שמים על לב מי יקים לנו לעזרה?

לכן נפשות שאננות בוטחות בטוחות חרדו רגזה התעררו והתאוששו. אחינו ורעינו הגבירים גדולי נאנו ישראל מורו ומנהיגו העדות הקרושות. מנני ארץ השוקרים על משמרת האמת והצדק הקסים על כבוד התורה וכבוד ישראל התעוררו לעשות חיל להמליץ דעות ולהרביץ אמת לא בחיל ולא בכח כי אם ברוח משפט וברוח באר הטב להביע ברבים משפט חרוץ, ויגל כמים משפט וצדקה כנחל איתן. הרימו קול וקראו מלאו הכרזו האמת בפומבי כי המכתבים עמל כתבו בעשותם הוזה טריאנון בתנאי השלום כנתנם רשות נגד האמת למטלכה וזה על הגבולים שלנו אשר יושביהם האזרחים כעז נחשבו לה ושנואים לה עד תכלית שנאה משטמת עולם. הזאת תהיה ברירת שלום? כדאים אומרים שלום ואין שלום. הלא הרודפים בעצמם הם מעידים ומסוהדים בדיפוזייהם שיושבי הנלילות הן כמו זר נחשבו להם ואין להם חלק ונגיעה חכמת ושוחפות רוחנית בהם.

פתרו האמת ופתחו לה שער כחודה של מחט והאמת תמצא לה דרך כמעין המתגבר. ואם זאת תעשו. אז תרימו כבוד קרן ישראל. אך הפעם הזאת תגלה ותראה עצמת כח כבוד המוסרי של היהדות בתמימותה ושלמותה למען ולמדו וידעו רשעי עולם שיש ביהדות כח מוסרי ואין לזלזל עוד בקדשי ומחמדי ישראל. העצב נכזה נקלה ונדהם בית ישראל? אם לא נהיה עוד נחבאים אל הכלים ושקועים ונטמעים ברעיון. מה לי להכניס עצמי ומה איכפת לי? אז לא יהיו עוד בני ישראל טרף לכל עובר ואז יש מקרה שהמחומה שעברה על אחי ריל - תהיה באמת האחרונה כמינה וחלאת המין האנושי הרדיפה האכזרית תולדת שנאת הנם תמחק מן העולם וקדשי בי לא יהיו עוד למשסה. על מה ולמה נהיה תמיד רשמה למשל ולשנינה כדון חלושי חלושים שאין להם שום כח להתנגן המגודים בעיני בעלי זרוע המלאים גאון בהם - להרפות ודראון עולם.

עמדו עמרו אחינו גדולי ישראל ואם נתכוון לעשות פעולה כהים עי השפעת רוחנו אז יוכל נוכח והצלחנו לבלום את האיכה הפיעלת הנמצת להורות להודיע וללמד שגם לנו כשרון מעשים וכן פעולה להגן על אחינו ועל קדשי חיננו.

יהיו נא לרצון דברינו אלה לפני הדרת כבודכם וחוקי ואמצו והתאחדו כעד אחינו ובעד כבוד תורתנו. ופרוש שלום יפרוש אמת עליכם ועלינו ואז נשב בטח כמשכנות מבטחים וכמנוחות שאננות.

כיד אחיכם המדברים באמת ובצדקה:

אחיו צטו י"ז ח"ט
 22 י"ז ק"ט
 28 ד' גראסמאן
 27 ד' 28

יחזיק ארבע ז'אן
 אנהל ז'אן ג'אן הקנין

אחיו צטו י"ז ח"ט
 22 י"ז ק"ט
 28 ד' גראסמאן
 27 ד' 28

For oplysninger om ophavsret og brugerrettigheder, se venligst www.kb.dk

For information on copyright and user rights, please consult www.kb.dk